

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1

בפני כבוד השופט שמאי בקר

מאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אלברט זמנסקי, תביעות תל אביב

נגד

נאשמים 1. יוסף יחיא- סיים
2. חנה ביניאשוילי
ע"י ב"כ עו"ד שירן ברגמן, סנגוריה ציבורית

2

ה ח ל ט ה

3

4

5 הכשר ידוע בציבור להעיד במשפט פלילי נגד בת זוגו? זו היא הסוגיה המונחת לפתחו של בית המשפט.

6

7

א. כללי: על ההליך עד הלום

8

9 1. נגד שני הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של החזקה או שימוש בסמים שלא
10 לצריכה עצמית, לפי סעיף 7 (א) + 7 (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים, החזקה כאמור של סמים
11 מסוכנים לצריכה עצמית, לפי אותם סעיפים (אך סיפא) ועבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי
12 ס' 275 לחוק העונשין.

13

14 2. ביום 19.3.14 הודה הנאשם 1 (להלן: "יחיא") בעובדות כתב אישום מתוקן, לפיהן עשה שימוש
15 בסמים מסוכנים לצריכה עצמית, בלבד, אף הפריע לשוטר במילוי תפקידו; דינו של יחיא נגזר באותו
16 יום - על פי הסדר טיעון עונשי מוסכם - למאסר על תנאי, לצד התחייבות (התביעה טענה לקנס).

17

18 3. עניינה של הנאשמת 2 (להלן: "חנה") המשיך להתברר וביום 22.1.15 החלטתי לזכותה מכל אשמה,
19 לאחר שפסלתי ראיה מרכזית (הסמים שנתפסו אצל חנה), כמו גם את הודעתה-הודאתה במשטרה,
20 שמן הסתם ניתנה ב"השראת" הסמים שנתפסו אצלה זמן קצר לפני כן, כאמור.

21

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיאל ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 הטעם לפסילת הראייה המרכזית וההודעה שניתנה לאחר מכן, נעוץ בחיפוש בלתי חוקי שנערך על ידי
2 המשטרה (ראו, בהרחבה, ההחלטה מיום 22.1.15). יצוין כי הזיכוי ניתן במסגרת דיון בטענת ההגנה
3 לפיה אין להשיב לאשמה.

4
5 4. המאשימה ערערה על ההכרעה המזכה, וביום 25.5.15 קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורה של
6 המדינה, במובן זה שנקבע כי הדיון יחזור לבית המשפט קמא, אשר ימשיך וישמע את המשך התיק
7 (קרי - פרשת ההגנה), ועוד קודם לכן "ישקול פעם נוספת את עתירת המדינה לצרף את מי שהיה
8 הנאשם מספר 1 (יחיאל) כעד מטעם התביעה".

9
10 5. ביום 1.7.15 שבו הצדדים אל בית המשפט, לשיבת תזכורת, כשבצקלונם פסק דינו של בית המשפט
11 המחוזי, על הנחיותיו. התובע ביקש ליצוק תוכן לפירות הערעור, ועתר לצרף את יחיאל, כזכור - הנאשם
12 מספר 1 לשעבר, לרשימת עדי התביעה. נעתרתי לבקשת התביעה והוריתי תיקון כתב האישום על דרך
13 צירוף הנאשם 1, יחיאל, כעד תביעה מס' 10.

14
15 6. בתחילת ישיבת ההוכחות הבאה, ביום 5.11.15, התנגדה ההגנה לשמיעת עדותו של יחיאל, חרף
16 צירופו לרשימת עדי התביעה, מפאת מספר נימוקים: רלוונטיות, שיהוי, ובעיקר - לפחות לצורך
17 החלטה זו - מחמת שמדובר בבני זוג, החיים יחדיו מזה כשמונה שנים, ועל כן טען הסגור עורך דין
18 ברגמן, כי בהתאם להוראת ס' 3 לפקודת הראיות אין יחיאל כשיר להעיד נגד בת זוגו, חנה.

19
20 החלטתי, על אתר, כי יש צורך בשמיעה, ולו "ראשונית" של יחיאל, על מנת לברר, עובדתית, אם אכן
21 מדובר ב"בני זוג", וכך היה.

22
23 יחיאל עלה אל דוכן העדים, והחל מעיד, בחקירה ראשית ואחר כך גם בנגדית, ופירט על זוגיותו ויחסיו
24 עם חנה; בא כוח המאשימה שמע, הפנים, עיין בחומר הראיות, ועל מנת לייעל את הדיון קם והודיע
25 כדלקמן:

26
27 **"אנו לא חולקים שהם ידועים בציבור, גם היום, גם בעת ביצוע העבירה".**

28
29 7. הנה כי כן, משהסכימה המדינה כי יחיאל וחנה הם ידועים בציבור, על כל המשתמע מכך, אין עוד
30 צורך בבחינה מעמיקה של יחסייהם, והמשוכה היחידה שניצבת לפנינו הינה משפטית גרידא, לאמור:
31 **הכשר ידוע בציבור להעיד במשפט פלילי נגד בת זוגו, הידועה בציבור "שלו"?**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1
2
3 **ב. עדות נגד בן זוג: מה טעם יש לאבחן ידוע בציבור מחברו הנשוי כדת וכדין?**

4
5 8. סעיף 3 לפקודת הראיות קובע כך –

6
7 "במשפט פלילי אין בן זוג כשר להעיד לחובת בן זוגו, ואין כופים אותו
8 להעיד לחובת אדם המואשם יחד עם בן זוגו בכתב אישום אחד".

9
10 9. התביעה ביקשה לסלק את התנגדותה של ההגנה לצרף את יחיא לרשימת עדי התביעה נגד חנה, על
11 הסף, גם לאחר שהניחה כאמור כי מדובר בידועים בציבור, תוך שהיא נשענת על ספרו של המלומד
12 יעקב קדמי, **על הראיות**, חלק ראשון, עמוד 441, שם נכתבו הדברים המפורשים הבאים:

13
14 " 'בני זוג' – לענין זה – הם אלה שהדין בישראל מכיר בנישואיהם, ואין
15 נפקא מינא אם חיים הם בנפרד. 'ידוע' או 'ידועה בציבור' – אינם נחשבים
16 כבני זוג בהקשר הנדון כאן...".

17
18 I rest my case, אמר התובע, וישב.

19
20 10. ברם, אינני רואה עין בעין עם התביעה, אלא עם ההגנה, אשר הפנתה לראציונל שבבסיס אותה
21 הוראה שבפקודת הראיות, הגלום במטרה - "**לשמור על שלמות התא המשפחתי ועל שלום בית**
22 **במסגרת המשפחה**", כאשר הציטוט נלקח מאותו הספר של המלומד קדמי, רק שני דפים מוקדם יותר
23 (שם, בעמוד 439).

24
25 ההגנה פרשה ידיה לצדדים, כאילו שואלת בתמהון – מה לנו להבחין בין שלמות תא משפחתי של אלה
26 הנשואים כדת וכדין, לבין שלמות התא המשפחתי של אלה ש"נשואים", או מקושרים, או מחוברים,
27 שלא כדת וכדין הנוהג, אולם אין מחלוקת בעצם קיומו של אותו תא, אותו הקשר, אותם המאוויים
28 והרגשות, וכיצא באלה מאפיינים של תא משפחתי "רגיל"?

29
30 11. ההגנה לא הביאה תקדים לכך שעדותו של ידוע בציבור נגד העזר שכנגדו איננה כשרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 עם זאת, קיימים תקדימים "קרובים", המלמדים על פרשנות מרחיבה, תכליתית, של הוראת סעיף 3
2 לפקודת הראיות.

3
4 כזה הוא פסק הדין שניתן במסגרת ת"פ (ב"ש) 2190/01 מדינת ישראל נגד מויאל שמעון (פורסם ביום
5 28.4.2004), שם קבע בית משפט השלום בבאר שבע (כבוד השופט מגד) כי אישה שהתגרשה מבעלה,
6 אך המשיכה לחיות עמו ואף ילדה לו ילדים לאחר הגירושין – איננה כשרה להעיד נגדו.

7
8 לציין, כי החלטת בית משפט השלום בבאר שבע, בענין מויאל, נשענה על פסיקה מוקדמת יותר, משנת
9 1983, של בית משפט השלום בכפר סבא, במסגרת ת"פ (כ"ס) 354/83, מדינת ישראל נגד חשמטי מפי
10 כבוד השופט (כתוארו אז) פרגו.

11
12 גם בפרשת חשמטי פסל בית המשפט אפשרות להעיד במשפט פלילי מטעם התביעה גרושה ששבה
13 לחיק בעלה, שאף ילדה לו בת לאחר מכן, מהטעם שיש לראותם, את בני הזוג ה"חוזרים", כבני זוג
14 לכל דבר וענין, הנופלים בגדר הוראת ס' 3 לפקודת הראיות.

15
16 אין מחלוקת, כי על פי הדין, המועד "הקובע" בשאלה אם פלוני הם בני זוג, הוא מועד מתן העדות,
17 ולא מועד ביצוע העבירה הנטענת. רוצה לומר, כי גם בפרשת חשמטי, וגם בפרשת מויאל, עת שבו בני
18 הזוג זה לזרועות זה, והיה קיים "תא משפחתי", כזה שעדות של בן זוג אחד נגד חברו היה פוגם באותו
19 התא – מצאו בתי המשפט להרחיב, או לפרש, את המונח "בני זוג", הקבוע בס' 3 לפקודה, ככזה החובק
20 גם את עניינם, אפילו לא היו עוד נשואים זה לזו.

21
22 12. לגבי דידי, אין כל טעם או סיבה, להגלות או להחריג את הידועים בציבור, מתחת למטריה שביקש
23 המחוקק לשים מעל ראשם של בני זוג, לבל "ירטבו" מההליך הפלילי, לבל יחבל או יפגע הקשר הזוגי-
24 משפחתי שביניהם.

25
26 נזכיר, מבלי להעמיק או להרחיב, כי ידועים בציבור הינם "בני זוג המנהלים חיי משפחה במשק בית
27 משותף". רוצה לומר, אין המדובר בחברים ב - Facebook, או ב - Tinder, רחמנא ליצלן, או שניים
28 שנפגשו אך אמש בלילי משותף, והנה הם קמים בבוקרו של יום באותה המיטה, אלא בשניים
29 שמקיימים מערכת יחסים זוגית לאורך זמן, כאשר מדובר במגורים משותפים, להבדיל משהייה
30 זמנית, ולצד המשק המשותף מנהלים גם חיי משפחה בעלי אופי אינטימי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 לא אכביר עוד מילים בענין זה, מכיוון שאת גישתי – תוך סקירה חקיקתית הסטורית קצרה - מיטיב
2 לתאר ולהסביר המלומד ד"ר אסף הרדוף, בציטוט הבא מתוך מאמרו בעל נגד אישה, אמת נגד
3 משפחה, או המבט הרביעי על הכשרות להעיד במשפט הפלילי, דין ודברים, תשס"ח, 275, 292, כהאי
4 לישנא:

5 "המילה 'אישה', שהופיעה בפקודת העדות, פורשה כאישה נשואה.
6 מנגד, בפקודת הראיות (שהחליפה את הפקודה הישנה – ש.ב.) מופיע
7 המונח 'בן זוג' בלא הגדרה. פרשנות המונח בהלכה היא צרה ואינה
8 כוללת ידועים בציבור, אך אין הדבר מחויב. מבין שני פירושי חוק
9 אפשריים, יש לבחון בזה המקיים את זכויות האדם; מניחים כי זו
10 תכלית החוק האובייקטיבית, הבאה לממש את ערכי היסוד של
11 השיטה. בעבר, פורש המונח בצורה רחבה, כדי לכלול קבוצות נוספות
12 של בני זוג היוצרים תא משפחתי. יצוין, כי החוקים העוסקים ב'בני
13 זוג', להבדיל מאלה העוסקים ב'בעל ואישה', הם רבים ומגוונים.
14 המשפט הישראלי פירש את המונח 'בני זוג' בהקשרים שונים ככולל
15 גם תאים משפחתיים, שאינם מבוססים על נישואין המוכרים
16 בישראל. המונח פורש בהרחבה גם בהקשר ההומוסקסואלי בענין
17 דנילוביץ', ובענין ע.מ. פירש היועץ המשפטי לממשלה בהרחבה
18 חוקים בנוגע לזוגות באותו המין. סבורני כי הדבר מתבקש וראוי. יש
19 סיבות אפשריות רבות לחיים משותפים מחוץ למסגרת הנישואין:
20 אקט מחאה חילוני, הגבלות דתיות, סטטוס של חוסר דת, חשש
21 מאיבוד זכויות (כגון תשלומי פנסיה, תגמולים וכדומה) או בחירה
22 לממש מערכת זוגית באופן אותנטי. מוסד הידועה בציבור מוכר
23 בחוקים רבים. המחוקק ביקש לשמור על זכויות נשים שאינן נשואות
24 ולסייע לזוגות שלא נישאו מטעמי עיקרון...

25 לדעתי, בענין סעיפי הכשרות – דין ידועים בציבור כדין נישואין...
26 פרשנות זו מחויבת גם משיקולי הרמוניה פרשנית, הנשענת על ערכי
27 היסוד לרבות ערך השוויון...

28 יש לבחון את הקשר לגוף הענין. דין תא משפחתי אמיתי של ידועים
29 בציבור כדין תא משפחתי אמיתי של נשואים. גם פלר והרנון כתבו,
30 שראוי שידועים בציבור יכללו בהוראות הסעיף. אמנם מושג הידועים
31 בציבור נזיל יותר ממושג הנישואין, ולעיתים ההכרה בו תחייב בירור
32 עובדתי, במעין משפט זוטא, אך זה מחיר ראוי – ולא גבוה – למען

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 השגת שוויון חברתי. צדו השני של המטבע, לגישתי, הוא שתא
2 משפחתי מדומה אינו זכאי לכל הגנה שהיא. הרציונל שבבסיס
3 ההטבות והזכויות שניתנו לנשואין אינו חל על נישואין פיקטיביים,
4 נישואין למראית עין...

5
6 ... הדיון בשאלת הכשרות במקרה נשואין למראית עין חשוב כדי
7 להבין על איזה ערך מבקש המשפט להגן. האם המשפחה היא ערך
8 לפי הגדרתה? או אולי התא המשפחתי איננו ערך עצמאי, אלא הוא רק
9 בא לקדם ערך אחר, כמו אהבה, אינטימיות או אושר? שאלות חשובות
10 אלו חורגות ממסגרת הדיון, אך הרהור ראשוני בהן עשוי לסייע לנו
11 להבין, אלו זכויות באים סעיפים 3-4 לשמר...".

12
13 (ההדגשות, לפחות, הן שלי, והן אינן מופיעות במקור – ש.ב.)

14
15 מילים כדורבנות, וכל המוסיף גורע.

16
17 13. לא רק אני תמים דעים עם גישתו של ד"ר הרדוף, ועוד קודם לכן – גישתם של הפרופסורים פלר
18 והרנון. דומני שגם המדינה, על חלק מענפיה השונים, לרבות פרקליטות המדינה – משרד המשפטים,
19 מסכימה עם גישה זו (או לפחות – הסכימה בעבר), גם אם לא נסחפה בטיעוניה למחוזות פילוסופיים
20 ורומנטיים, כמצוטט לעיל.

21
22 כך, במסגרת דיון שנערך בישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת ישראל, ביום 31.7.07, בענין
23 הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מס' 16) (עדות קרובים), התשס"ו-2006, אמר המשפטן עו"ד
24 איתמר גלבפיש (ככל הנראה אחד מהיועצים המשפטיים של הועדה), את הדברים הבאים:

25
26 "בחוק היום יש מספר בעיות שצריך לדון בהם, שאחת מהן עלתה כאן
27 – הכשירות...

28 יש עוד מספר בעיות שעולות היום מן הנוסח. אחת מהן, כפי שהזכיר
29 היושב-ראש, היא סוגיית בני-הזוג והידועים בציבור. בחלק נרחב
30 מהמדינות גם ידועים בציבור נכללים לצורך החריגים שבחוק. ברור
31 שמבחינה אינטואיטיבית – אולי חברי כנסת מסוימים יחלקו עלי –
32 יש קרבה גדולה מאוד ברעיונות. בוודאי שהקשר בין שני אנשים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 שאינם נשואים אך גרים יחדיו 20 שנים ויש להם ילדים משותפים,
2 אינו שונה לחלוטין מבני-זוג שנישאו זה עתה, או גם מבני-זוג שנישאו
3 וחיים יחד 20 שנים. בתי-המשפט, בניגוד לפסיקתם בעניינים אחרים
4 באשר לבני זוג הידועים בציבור, כאן בחרו, כנראה עקב האינטרס
5 המוסדי של בית המשפט בהבאת עדים אליו, לצמצם ולקבוע שזה חל
6 רק על בני זוג נשואים ולא בני זוג שהם ידועים בציבור. אני סבור
7 שהסוגיה הזאת צריכה לקבל התייחסות בעמדת הממשלה, ואם כבר
8 הוועדה מתכנסת כדי לדון בעניין, עליה להכריע גם בהכללתם של
9 ידועים בציבור."

10
11 (ההדגשות אינן במקור – ש.ב.).

12
13 הגב' דפנה בינוול, נציגת פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, החרתה החזיקה אחר הדברים הללו
14 של עו"ד גלבפיש, כך: "בעניין הידועים בציבור נראה לי על פי הדברים שאתה צודק".

15
16 14. למיטב הידיעה, טרם הבשילה העמדה שהוצגה לעיל על ידי משפטי המדינה גלבפיש ובינוול לכלל
17 תיקון פקודת הראיות, אולם בשנת 2013 פורסמה כבר הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מס' 16
18 (עדות קרובים), התשע"ד-2013 (הצעות חוק הממשלה, מיום ח' בכסלו התשע"ד, 11.11.13, 808), שם
19 נקבע התיקון המיוחל, ולפיו "בן זוג – לרבות הידוע בציבור כבן זוגו, ולמעט הפרוד מבן-זוג".

20
21 הצעת חוק זו הובאה ואושרה בקריאה ראשונה, בחודש דצמבר 2013, אך שוב, למיטב הידיעה, העניין
22 לא קודם מאז.

23
24 15. כזכור, התביעה ביססה את בקשתה להעיד את יחיא נגד חנה, על הדברים הנזכרים, כמעט אגב
25 אורחא וכאילו באופן מובן מאליו, בספרו של המלומד קדמי, לפיהם הדיבור "בני-זוג" אינו כולל
26 ידועים בציבור.

27
28 עיון מעמיק בספרו של כב' השופט קדמי מלמד לכאורה, כי אין קביעה חד משמעית, פוזיטיבית,
29 בפסיקה, לפיה ידועים בציבור לא יבואו בגדר החריג לכלל לפיו הכל כשרים להעיד, והדבר אך נלמד –
30 על דרך ההיקש - מקביעות של בתי משפט, שקבעו כי רק בני זוג נשואים יוכלו לבוא בגדר הסייג
31 שבהוראת סעיף 3 לפקודת הראיות.
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיא ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

1 כך למשל בפרשת ת.פ. (י-ם) 4/84 בעניין מדינת ישראל נגד בלוט, פ"מ תשמ"ה (1) 324, שם נדונה בבית
2 המשפט המחוזי בירושלים כשרותו של בן זוג להעיד לטובת התביעה הפלילית שעה שהשניים חיו
3 בנפרד; והוא הדין בפרשת ע"פ 500/77 עומרי נגד מדינת ישראל, פ"ד ל"ג (2) 681, שמה דן בכלל בית
4 המשפט העליון בעדות של בן נגד אביו, מה עוד שאגב עבירת רצח, שם דחה כבוד השופט (כתוארו אז)
5 שמגר, את טענת אי-כשרות ההעדה, אל נוכח הצורך להילחם באלימות קשה כגון דא. למותר להזכיר,
6 כי פסק הדין בענין עומרי ניתן בשנת 1979, דהיינו – לפני לא פחות משלושים ושש שנים תמימות (!).

7
8 אל מול אלה ניתן להצביע על דברי כבוד הנשיא ברק, במסגרת ע"א 2622/01 מנהל מס שבח מקרקעין
9 נ' עליזה נבון (פורסם ביום 29.7.2003), שם נקבע כי הגישה המקובלת היום הינה כי במישור הלשוני
10 הדיבור "בן-זוג" רחב דיו כדי לכלול בחובו גם ידוע בציבור, ובכל מקרה תיעשה ההכרעה על פי התכלית
11 המונחת ביסוד הסדר החקיקתי (שם, בעמ' 325). וראו גם את גישת כבוד הנשיאה בייניש במסגרת
12 בג"צ 4178/04 פלונית נ' בית הדין הרבני לערעורים ואח' (פורסם ביום 13.12.2006).

13
14 16. הנה כי כן, היום – שנים רבות לאחר כניסתו לתוקף של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אשר קנה
15 שביתה במקומותינו – יש להשקיף ולפרש, לדעתי, על המילים "בני זוג", שבסעיף 3 לפקודת הראיות,
16 באופן שונה, עדכני יותר.

17
18 **כלום באמת ובתמים ניתן לומר, עדיין, בעידן זה, כי תא משפחתי מתקיים, חי ונושם, רק אצל שניים**
19 **שנישאו כדת וכדין? פשיטא, כי התשובה שלילית. קביעה זו אינה משנה מציאות, היא איננה יוצרת**
20 **מציאות, אלא אך משקפת אותה.**

21
22 17. סוף דבר, שאני מקבל איפוא את התנגדותה של ההגנה, ומורה כי יחיא, הידוע בציבור של חנה,
23 אינו כשיר להעיד נגדה במסגרת התיק הפלילי דנא.

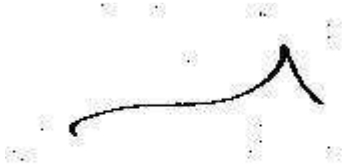
24
25
26 ניתנה היום, כ"א כסלו תשע"ו, 03 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50516-05-13 מדינת ישראל נ' יחיאל ואח'

תיק חיצוני: 550242/2012 מסובים דן

שמאי בקר, שופט